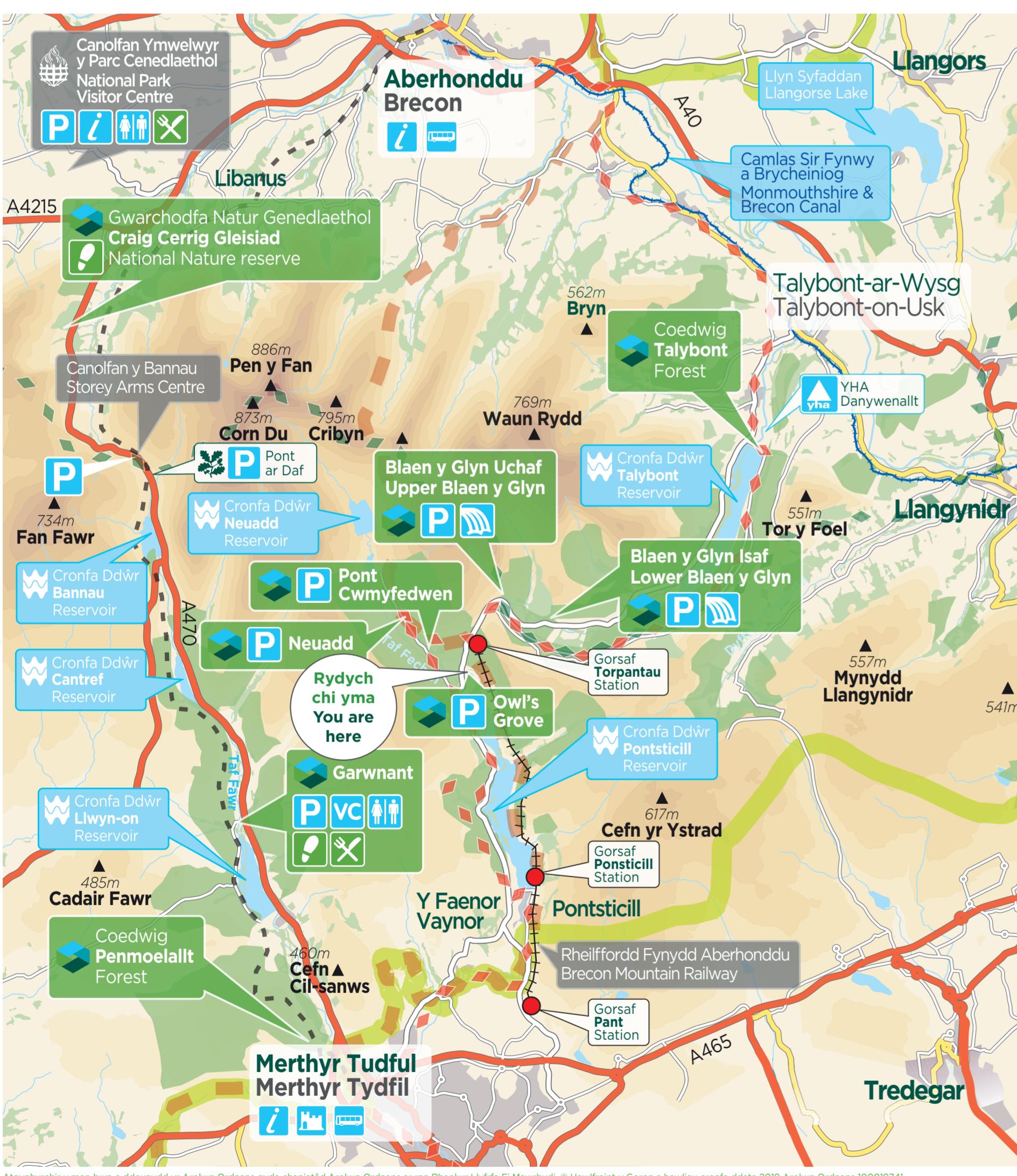

Croeso i Owl's Grove yng Nghoedwig Taf Fechan ym Mharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog

Mae'r goedwig hon, sy'n 864 hectar (2135 erw), wedi'i lleoli ar drodwy Merthyr Tudful a chymunedau eraill yng Nghymoedd De Cymru. Cafodd dyffrynnoedd dŵr fel hyn eu cerfio dros filoedd o flynyddoedd i dirwedd o frysiau tywodfaen haenog. Nodweddiann y dirwedd yw'r coedwigoedd, gweunydd, cronfeydd dŵr, creigiau brown, nentydd a sgydau.

Welcome to Owl's Grove in the Taf Fechan Forest in the Brecon Beacons National Park

This 864-hectare (2135 acres) forest lies on the doorstep of Merthyr Tydfil and other communities in the South Wales Valleys. Deep valleys like this were carved over millennia into a landscape of layered sandstone hills. The landscape is characterised by forests, moors, reservoirs, brown rocks, streams and waterfalls.

Beth allwch ei wneud o'r fan hon

I'r rhai sy'n gallu darllen mapiau'n fedrus ac sydd â'r cyfarpar iawn: Mae llwybr sy'n cael llawer o ddefnydd i fyny i Ben y Fan, sef y mynydd uchaf yn ne Prydain sy'n 886m / 2907ft (mae'r Wyddfa yn 1085m a Ben Nevis 1344m).

Llwybr eiconig arall i'r rheiny sy'n gallu darllen mapiau'n fedrus ac sydd â'r map Explorer 1:25000 yw taith gerdded **Pedol Bannau Brycheiniog** (17km / 10½ miles; 5-6 awr) sy'n cynnwys copaoon Cribyn, Pen y Fan a Chorn Du. Sichrewch fod gennych offer addas ar gyfer y mynyddoedd a'ch bod wedi gwirio'r rhagolygon tywydd. I ymuno â'r llwybrau mynyddig, cewch i Faes Parcio Neuadd, a darllenwch y cyfarwyddiadau ar y panel gwybodaeth am sut i ymuno â'r Bwlch ar y Fan.

Ffordd Bwlch ar y Fan

Daw'r enw Saesneg ar gyfer 'Gap Road' o'r Gymraeg Bwlch ar y Fan. Roedd y llwybr gwreiddiol o'r goleddol i'r de ar draws Bwlch ar y Fan yn wreiddiol yn ymestyn ar draws y dyffryn, sydd bellach o dan y gronfa ddŵr. Yn ddiddorol ar fap yr OS gallwch weld mai enw'r nant sy'n llifo i mewn i ben y gronfa ddŵr yw Nant yr Hen Heol. Cafodd y llwybrau newydd ei adeiladol i'r dwyrafn o'r gronfa ddŵr ar hyd Tor Glas fel rhan o ddatblygiad cronfa ddŵr Neuadd Isaf yn y 1880au.

Gweler y map am gyfleoedd hamdden eraill gerllaw, fel **Rheilffordd Mynydd Brycheiniog** a **Lôn Las Cymru** a **Taff Trail** long distance cycle routes.

Os nad ydych yn teimlo'n arbennig o egni, mae gennym sawl maes parcio lle gallwch gael picnic ac ymlacio.

What you can do from here

For skilled, well-equipped, map readers: There is a well-used path from here up to Pen y Fan, the highest mountain in southern Britain at 886m / 2907ft (Snowdon is 1085m and Ben Nevis 1344m). Another iconic route for skilled map readers with the 1:25000 Explorer Map is the **Brecon Beacons Horseshoe Walk** (17km / 10½ miles; 5-6 hours) which takes in the summits of Cribyn, Pen y Fan and Corn Du. Please make sure you are equipped for the mountains and have checked the weather forecast. To join these mountain routes head for the Neuadd Car Park and read the instructions on the panel on how to join the Gap Road.

Mind the 'Gap Road'

The English name for the 'Gap Road' comes from the Welsh Bwlch ar y Fan – pass on the peaks. The original north-south route across Bwlch ar y Fan originally ran in the valley, now under the reservoir. Interestingly on the OS map you can see that the stream running into the top of the reservoir is called Nant yr Hen Heol – stream of the old road. The new trackway was built to the east of the reservoir along Tor Glas as part of the development of Lower Neuadd reservoir in the 1880s.

Please see the map for other nearby recreational opportunities such as the **Brecon Mountain Railway** and the **Lôn Las Cymru** and **Taff Trail** long distance cycle routes.

If you aren't feeling that energetic, we have a number of car parks for picnicking and relaxing in.

Pam y mae gan gronfeydd dŵr goedwigoedd o'u cwmpas yn aml?

Er mwyn amddiffyn ansawdd dŵr y cronfeydd dŵr, prynodd Corfforaeth y Ddinas a oedd angen y dŵr y tir o gwmpas y gronfa ddŵr arfaethedig – a symud unrhyw breswylwyr oddi yno. Yna, prydleswyd llawer o'r tir i'r Comisiwn Coedwigaeth, a blannodd goed conwydd anfrodorol gan y bydrent yn tyfu'n gyflym, yn sefydlogi'r tir ac yn lleihau dŵr ffo. Mae'r coed hyn yn darparu adenillion da o werthu coed hefyd.

Why do reservoirs often have forests around them?

To protect the reservoirs' water quality, the City Corporation where the water was needed bought the land around the proposed reservoir – and moved any inhabitants off it. Much of it was then leased to the Forestry Commission, who planted non-native conifers as they would grow quickly, stabilise the ground and reduce surface run off. These trees also provide a good return from timber sale.

Croeso i Barc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog – ardal sy'n orlawn o antur, natur, golygfeydd diguro a chymunedau amrywiol.

Gyda'r nos mae hi'n tywllu gymaint yma fe gydnabyddir y Bannau Brycheiniog yn Warchodfa Awyr Dywyll Ryngwladol. Mae'n gartref hefyd i Geoparc Byd-eang UNESCO y Fforest Fawr sy'n datlu cyfoeth treftadaeth naturiol a diwylliannol y fro.

Welcome to Brecon Beacons National Park – an area brimming with adventure, nature, breath-taking scenery and varied communities.

At night it gets so dark here that the Brecon Beacons is recognised as an International Dark Sky Reserve. It is also home to the Fforest Fawr UNESCO Global Geopark, celebrated world-wide for its rich natural and cultural heritage.

www.breconbeacons.org

www.breconbeacons.org/stargazing

www.geoparcyforestfawr.org.uk
www.fforestfawrgeopark.org.uk

